

MAALISKUU

3/2011

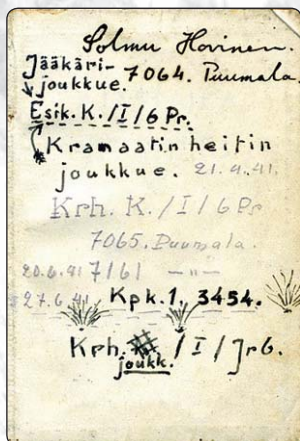
SISÄLTÖ

.....
SURUA JA MUISTOJA

.....
"TÄÄLLÄ ON KAIKKI
MI KALLISTA ON"

.....
KINKERIT

.....

SOLMU-
ENON SOTA

.....
MUISTOJANI
JATKOSODAN AJALTA

.....
PENKKIURHEILU
VEI VOITON HIIHTORETKESTÄ

MÖKKINAAPUREITA
VILJAMENSAARESSA

.....

.....

.....

KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUUDESSA.

.....
TILAA KYLÄLEHTI
LAHJAKSI TUTTAVALLESII!

.....

Putkilahden Kylälehti

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero
2,00 euroa

kuva: Timo Suominen

AUNE TURUNEN, PÄÄTOIMITTAJA

Surua ja muistoja

Jokainen ihminen joutuu joskus elämänsä aikana kohtaamaan vaikeita asioita. Meillä kaikilla on omat unelmamme ja tarkat toiveemme siitä, mitä elämältä odotamme. Näihin ajatuskuvioihimme eivät sovi sairastuminen, taloudelliset huolet, vanhuus tai onnettomuudet. Joskus elämässä hienoimmatkin suunnitelmamme menevät yllättäen murskaksi. Ankarammin elämän hauraus tulee näkyväksi kohdatessamme vaikeaa sairautta ja kuolemaa. Läheisen omaisen tai ystävän menetyksen kohdatessa eron tuska ja poissaolevan ikävä ovat asioita joille ei voi tehdä mitään. On surun aika.

Surussa tunnetaan myös kiitollisuutta menneistä vuosista ja monista yhdessä koetuista onnellisista hetkistä. Aikanaan suru ja ikävä helpottavat, mutta muistot jäävät.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 70 vuotta jatkosodan alkamisesta. Vuosikymmenten ajan tämä kotimaamme raskas kohtalon aika on pysynyt vanhemman väestön mielissä kipinä muistona. Nuoremmalle sukupolvelle sota ja siihen liittyvät asiat ovat vieraita. Itsenäisyytemme koetaan usein itsestäänselvyytenä ymmärtämättä sitä, miten paljon uhrauksia se on vaatinut aikaisemmilta sukupolvilta. Putkilahdenkin kohdalta

sodan uhrien lukumäärä on suuri. Tämän lehtemme sivuilla avataan isänmaamme ja samalla kotikylämme historiaa sen vavahduttavimmilta ajoilta.

Ihmisen muisti on rajallinen ja henkilöt, joilla on omakohtaisia muistoja sota-ajoista, eivät ole enää kovin pitkää aikaa keskuudessamme. Nyt olisikin tärkeää kaikkien niiden, joilla on tietoja noista ajoista, pyrkiä tallentamaan tietojaan tuleville sukupolville niin että hekin ymmärtäisivät millaisiin uhrauksiin ja suurin kärsimyksiin tätä isänmaatamme on rakennettu.

Putkilahden KYLÄLEHTI

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: VEIKKO RIIKONEN

SÄHKÖPOSTI: VRIIKONEN@LUUKKU.COM

OSOITE: KÖNNÖNTIE 20, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (0400) 629 049

PAINOS: 340 KPL

TILAAJIA: 260 (HELMIKUU 2010)

PAINOPAikka: KOPPIYVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHENKILÖLUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2011 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 21.00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2.00.

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2011 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM.

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM (140 MM LEVEYS)

ILMOITUKSESTA LASKUTETAAN VÄHINTÄÄN 20 €

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:<http://www.putkilahti.net/>**PÄÄTOIMITTAJA:**

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 KORPILAHTI

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

ESKO PERTTILÄ, ILMOITUKSET P. (0400) 762211

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

UUDET TILAUKSET:**YLLÄ MAINITUT YHTEYSHENKILÖT****AINEISTOPÄIVÄMÄÄRÄ:**

ILMESTYMISKUUKAUDEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

VOUKRATTAVANA PUTKILAHDESSA
JUHLA- TAI HARRASTUSKÄYTTÖÖN TOIMITILAA

Koulun käyttökorvaushinnat

	tunti	1/2 vrk	1/1 vrk
Koko koulu	20 euroa	50 euroa	80 euroa
Luokkahuone	5 euroa	15 euroa	
Jumppasali	5 euroa	15 euroa	
Keittiö ja ruokala	10 euroa		
Sauna	30 euroa/kerta		

Tiedustelut ja varaukset: Marja Riikonen p. 0400 647 909

Ilmoita
Putkilahden kylälehdessä

alkaen vain
20 euroa/kerta

Asunto vuokrattavana

Putkilahden kyläseura ry tarjoaa vuokralle yläkerrassa

noin 50 m², 1 h+keittiö+kph

Kiinteistössä myös sauna, kellari, viljelypalsta ja varastotiloja.

Vapaa heti. Tiedustelut puh. 0400 647 909/Marja Riikonen

IDO KILPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkmán
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362

Oras

Kerromme kerran viikossa
keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset

Tilaa **KORPILAHTI** ja lue
PAIKALLISLEHTI

Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

Parturi-kampaamo-
Kauuneushoitola
HiusAvain

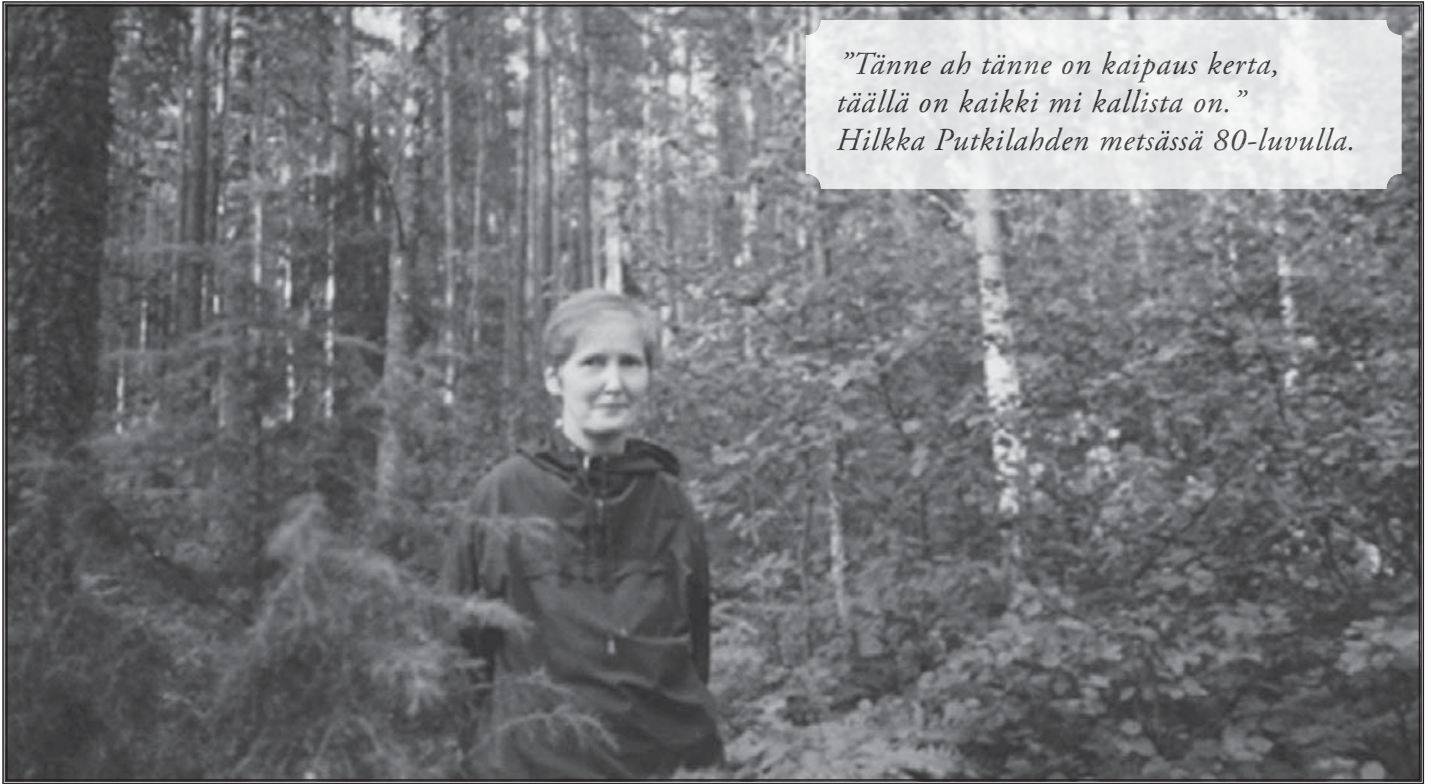
GOLDWELL

Martinpolku 23, Korpilahti puh. (014) 841 300

GOLDWELL
CLOSER TO STYLISTS. CLOSER TO HAIR.

**Parturi-Kampaamo
Mirkka Tuominen**

Tammijärventie 256
19910 Tammijärvi
puh. 044 5035128
ma-pe 9-17
ilt. ja la sop.muk.

*"Tänne ah tänne on kaipaus kerta,
täällä on kaikki mi kallista on."
Hilikka Putkilahden metsässä 80-luvulla.*

"TÄÄLLÄ ON KAIKKI MI KALLISTA ON" HILKKA OKSALA 1937-2011

Hilikka Annikki Oksala (os. Haajanen) syntyi Liperissä Pohjois-Karjalassa 18. lokakuuta 1937. Hilikka asui lapsuutensa Outokummussa, josta perhe muutti Hilkan nuoruusvuosina Maaningan Kurolanlahteen. Hilikka valmistui sairaanhoitajan ammattiin ja muutti työn mukana Helsinkiin. Hän avioitui 60-luvulla Teivaan kanssa ja tutustui appivanhempiensä kesäasuntoon Putkilahdessa, kun kasvava perhe kaipasi vakaata ja turvallista kesäpaikkaa. Kesiä alettiin viettää Ihalahdessa 70-luvun alusta alkaen, ja vuosikymmenen lopulla "Putkilahden kesäkot" päättyi perintönä Teivaalle. Putkilahden kesiä Hilikalle karttui kaikkiaan 41 (ensimmäinen jo 1969). Hilikka oli tuttu näky Putkilahden kyläkaupalla, jossa kesäputkilahtelaisella perheellä oli tapana käydä Ylisjärven poikki vihreällä Päijän-veneellä, marja- ja sienimetsässä Kamppi- ja Housuvuoren rinteillä sekä mukana monissa Putkilahden kylätapahtumissa Teivas-puolionsa sekä lasten

ja lastenlasten kanssa.

Maaseudun sydämessä syntyneelle ja kasvaneelle Hilikalle Putkilahti ja Putkilahden kesäkot "Ihalahti" muodostui rakkaaksi ja tärkeäksi paikaksi. Putkilahteen lähtöä Hilikka alkoi suunnitella aikaisin keväällä, jotta ehtisi saada maan käännettyä ja kylvökset kuntoon hyvissä ajoin. Hän myös oli perheestä se, joka mieluusti siirsi kaupunkiin paluuta viime hetkiin ennen koulujen alkua. Useiden vuosien, ehkä jopa vuosikymmenten ajan lapsille ja sittemmin lastenlapsille muodostui myös tutuksi Hilkan harrastoive ja unelma "mennään Putkilahteen jouluksi".

Hilikalle Putkilahti oli paikka, jossa hän nautti luonnon rauhasta sekä mahdollisuuksista toteuttaa luontoon liittyviä rakkaita harrastuksiaan: marjastusta, sienestystä, kasvimaan ja kukkapenkien hoitoa, itse kasvattamistaan ja keräämistään luonnon antimista valmistettujen herkkuruokien

valmistusta sekä tietysti harrastuksista miehuisintaan: kaupungissa syntyneen jälkikasvunsa kasvattamista metsässä liikkumisen ja luonnon tuntemuksen taitoihin.

Hilikka oli ihminen, joka kaipasi luonnon helmaan aina viime vuosiinsa saakka, jopa silloinkin, kun etenevä ALS-sairaus oli kuluttanut fyysiset voimat loppuun. Sitkeänä ja sisukkaana taistelija luonteena Hilikka ei luovuttanut, vaan taisteli sairautta vastaan loppuun asti ja ehtikin vielä näkemään ennen uuden kevään koittoa yhdenentoista lapsenlapsensa syntymän. Hilikka nukkui pois 4. helmikuuta 2011. Putkilahden uuden kevään koittoa ja jäiden lähtöä Ylisjärvestä hän ei valitettavasti enää ehtinyt nähdä. Hilikkaa syvästi kaipaamaan jäi Teivas-puoliso sekä jälkipolvi, jolla on lukematon määrä rakkaita muistoja Hilikkamammasta äitinä ja isoäitinä, kuin myös joukko Hilkan ystäviä ja tuttavlia.

LAURA OKSALA,

KIRJOITTAJA ON HILKKA OKSALAN

NUORIN TYTÄR

Korpilahden alue seurakunnan seurakuntapastori vs. Inari Vapaakallio ja kanttori Anne Laakso-Viholainen

KINKERIT

Kipakasta pakkasesta huolimatta Putkilahden kinkereille, jotka pidettiin kylätalolla 16. helmikuuta, saapui väkeä noin parikymmentä henkeä. Korpilahden alue seurakunnan viranhaltijoista mukana olivat papin viransijaisena syksyyn saakka toimiva seurakuntapastori Inari Vapaakallio sekä alue seurakuntamme kanttori Anne Laakso-Viholainen.

Alkupuheessaan Inari Vapaakallio korosti luottamuksen merkitystä ihmisten kanssakäymisessä:

“Luottamuksesta ajattelen niin, että meidän ihmisten tärkeitä tehtäviä ovat luottamuksen rakentaminen toinen toistemme

ja kaikkien kansakuntien välille niin että voimme elää rauhassa ja turvassa toinen toistemme läheisyydessä. Toisena tehtävänä meillä ihmisillä on luottaa siihen, että saamme kaikki elää Jumalan lähellä, ikään kuin Hänen kämmenellään ja Hän pitää meistä huolen kaikkien vaivojen, onnettomuuksien ja pahojen asioidenkin keskellä. Eli ihmisen tehtävänä on tällainen kahdensuuntainen luottaminen: toisiin ihmisiin ja Jumalaan luottaminen.”

Kinkereiden opetusosuudessa perehdyttiin papin ja kanttorin johdolla virsikirjan liiteosassa olevaan jumalanpalveluskaavaan sekä siihen liittyvään musiikkiosuuteen. Katekismuksen puolelta syvennyttiin tällä kertaa tarkemmin toiseen ja kolmanteen käskyyn. Katekismuksen kymmenen käskyä ilmaisee elämän peruslain: mitä meidän tulee tehdä ja mitä jättää tekemättä.

Kinkeripiirin toiminnasta keskusteltaessa todettiin toiminnan vähentyneen viime vuosina huomattavasti. Syynä tähän on asukkaidemme vähentyminen kuolemien ja erikoisesti kylältä pois muuttojen takia. Monet kylämme seurakuntatyön aktiivijäsenet ovat siirtyneet asumaan Korpilahdelle ja se vaikuttaa osaltaan toiminnan

väheneeseen. Toimintaa on kuitenkin yritetty ylläpitää jonkun verran. Seurakuntapiirejä pidettiin kerran, joulun aikaan käytiin tervehtimässä yksin asuvia kyläläisiä jonka lisäksi on osallistuttu ehtikkojuhliin ja jumalanpalveluksiin. Kinkereitä on järjestetty vuosittain.

Kinkeripiirin vastuuhenkilöinä ovat toimineet: lähetysvastaavana Annikki Saarinen, diakoniavastaavana Virpi Ruth-Salonen ja Enna-Liisa Sorsa, sihteerinä Sisko Ruth ja varoista vastaavana Riitta Hakanen. Kylänvanhimpana toiminut Oiva Saarinen luovutti vuoron Uolevi Turuselle, muut vastuuhenkilöt lupautuivat jatkamaan tulevanakin toimikautena. Yhteisvastuukeräyksestä huolehtii vuosien kokemuksella Aino Riikonen yhdessä Sisko Ruthin kanssa.

Kinkeri-illan isäntäväkenä olivat Sisko ja Matti Ruth yhdessä Virpi Ruth-Salosen kanssa. Illan emännät olivat valmistaneet herkullisen tarjoilun, jota nautittaessa kyläläiset vaihtoivat innokkaasti kuulumisiaan. Kinkereillä vallitsi lämmin ja leppoisa tunnelma.

KUVA JA TEKSTI AUNE TURUNEN

Solmu korpraalina. Valokuvaamossa on jälkeenpäin lisätty olkapäälle alikersantin natsa.

SOLMU- ENON SOTA

Lapsuudenkodissani Putkilahdessa Hovisen kauppatalon kamarin seinällä oli isokokoinen sotilaskuva. Opini jo pikkupoikana, että siinä on Solmu - eno, sankarivainaja.

Solmu Johannes Hovinen oli Korpilahden suojeluskunnan jäsen vuodesta 1937. Ennen talvisotaa kesällä 1939 Solmu ahersi muitten suojeluskuntalaisten tapaan itärajalla linnoitustöissä. Hän astui varusmiespalvelukseen 20.4.1940, mutta jo sitä ennen hän palveli kolme ja puoli kuukautta Jyväskylässä Vartiokompaniassa.

Solmu koulutettiin aliupseeriksi. Hän asui kesän teltassa, osoite oli joskus Sulkava, joskus Ruokonemi. Korpraalin natsat Solmu

sai syksyllä 1940. Talven 1941 Solmu vietti hatarassa parakissa Puumalassa. Keväällä hän kehuskeli kotiväelle, että on haitarinsoitolla tienannut yli 1000 markkaa. Solmu soitteli kaikissa aliupseerien, upseerien ja lottien illanvietoissa.

Tämän varusmiesikäluokan kohtaloksi tuli sota.

Suomi halusi talvisodan pakkorauhassa Neuvostoliitolle menetetyt alueet takaisin. Aseveljeys Saksan kanssa tarjosi Suomelle tilaisuuden revanssiin.

Toukokuun viimeisenä päivänä 1941 Solmu kirjoittaa kalenteriinsa: "Päiväkäskyssä on minulle ylennys alikersantiksi". Viikon päästä Solmu kertoi tehtävänsä tulevassa sodassa: "Olen kranaatinheitinjoukkueen ensimmäisen ryhmän tulenjohtueen suuntakehä mies". Solmu tähysti maaleja lähellä etulinjaa ja ilmoitti ne puhelimella taaempaan tuliasemassa olevalle heittimen miehistölle.

Solmu asettelee kranaattia heittimeen.

*Solmu soittaa haitaria
"siellä jossakin" heinäkuussa 1941.*

Kalenterissaan Solmu mainitsee liikkannallepanon 10.6.1941. Kiväärin oli kohdistettu, varusteet jaettu ja keskiviikkona 11.6.1941 alkoi maantienmarssi Puumalasta kohti rajaa. Kirjeissä oli vielä tässä vaiheessa paikkakunnatkin: Kotaniemi, Rasila, Ruokolahti, Immolanjärvi, Purnujärvi.

Solmu oli kirjeissään käyttänyt puhuttelusananaa "Kotiväki". Sodan lähestyessä puhutteluksi tuli "Isä hyvä".

Lauantaina 16.6.1941 päivätyssä kirjeessä Solmu arvelee: "Saksmannin kanssa kai sitä sitten lähdetään ja viedään raja Uraliin".

Kenraaleilla oli Suur-Suomi -uho päällä ja miehistöä valmisteltiin sotaan. 22.6.1941 Solmu kirjoittaa kalenteriinsa: "Kiväärin-jynssäystä. Eläköön Hitler! Saksa on hyökännyt Venäjälle." Solmu soitteli haitarillaan juhannuksen kunniaksi.

Seuraava kirje on sotasensuurin vaatimuksesta lähetetty "Täältä jossakin". Solmu kertoo kuulleensa huhun, että ryssä olisi pommittanut Suomea. "No, ei se ryssä kauan röyhistele, kyllä sille kohta näytetään ketkä isäntiä ovat".

Muutaman päivän päästä Jalkaväkiri-

ykmentti 6 ylitti rajan. Saatiin ensimmäiset kaksi sankarivainajaa. Solmun joukkue odotteli teltoissaan, vain vihollisen tykistö häiritsi. Oli pakko kaivaa sirpalesuojat yöksi. Sen verran venäläisistä oli jo saatu havaintoja, että Solmu huolestuu: ”Ryssät kävelevät läskipohjakengissä ja kaikilla on automaattiasheet. Saa nähdä, kuinka pärjäämme heidän kanssaan”.

Solmulla oli vatsa kuralla, kalenterissaan hän syyttää siitä liikaa kahvinjuontia. Kirjeessä isälle 2.7.1941 Solmu on kuitenkin rehvakas: ”Ei tässä vielä ole hengenlähtö ollut lähelläkään ja aikomukseni on olla

mukana Moskovian suuressa paraatissa sodan
loputtua”.

Solmu kärsi koti-ikävästä. Hän toivoi saavansa silloin tällöin maisemakortteja Putkilahdesta. Solmu oli ollut armeijan leivissä 15 kuukautta. Muita kylän poikia hän oli nähnyt viimeksi siviilissä.

Solmu piti kesäkämpässään Hov-
isen aitan vintillä, ”Jussilassa” vieraskirjaa
vuosina 1938 ja 1939. Kylän nuoret kävivät
hakemassa Solmun valmistamia valokuvia,
syömässä omenia ja karamelleja – ja kuun-
telemassa haitarin soittoa.

Sillä ainoalla viiden vuorokauden

Solmu työssään suuntakehämiehenä.

lomalla, jonka Solmu ruotuväkiaikanaan sai, hän kävi Putkilahdessa ja selaili vieraskirjaa. 16.12.1940 Solmu kirjoittaa kirjan loppusivulle: ”Oikein käy kateeksi, kun ajattelee näitä onnellisia poikia ja heidän hommiin viime kesän aikaan. Ostan mennessäni hanurin Jyväskylästä ja soitan että parakki raikuu. Hyvästi vanha kesäkämpäni, joskus palaan takaisin”.

Kauppias Juho Hovinen lähetti pojalleen Putkilahden Kettuvuorelta otetun maise-makortin. Kortin reunat ovat kipuristyneet. Solmu on pitänyt sitä aina mukanaan lom-pakkonsa sisällä. Korttiin isä on kirjoittanut poikittain: Kaitselmus kanssanne, pojat.

Eversti Ekmanin johtama Jalkaväkirykmentti 6 oli osa eversti Pajarin 18. divisioonaa. Solmun porukka 1. pataljoona oli aivan rintamavastuualueen oikealla laidalla.

Torstaina 31.7.1941 Solmu vei haitarinsa kuormastoon, koska joukkue lähti

Ketterän tulet
su 27.3. kello 13 alkaen

Retki Koulupuistosta Lettosaareen tai kelistä riip-
puen Herapohjaan. Perillä tulistellaan ja nautitaan
mm. nokipannukahvit. Tapahtumissa säävaraus.

Järjestää: Putkilahden ketterä ry. Tapahtumat maksuttomia!
Lisätietoja: p. 040 080 3342 / Niilo Huuäärvi. **Tervetuloa!**

Putkilahden ketterä ry

**HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ
KOTIIN TOIMITETTUINA**

600 ltr

240 ltr

- ◇ JÄTTEENKULJETUS
- ◇ VAIHTOLAVAT
- ◇ LOKAHUOLTO
- ◇ VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- ◇ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN MYYNTI

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvari
Puh. 010 525 1640

hyökkäämään. ”Kranaatteja tippui kovasti ja luodit viheltivät, joukossa räjähtäviä”. Joka neljäs mies kaatui tai haavoittui. Solmu lähti viemään erästä haavoittunutta joukkosidontapaikalle ja järkyttyi näkemästään: ”Kyllä minulta meni sotimishalut kokonaan”.

Vajaan viikon päästä tehtiin taas epäonnistunut hyökkäys. Jalkaväkikomppaniasta oli enää rippeet jäljellä. Lauantaina 9.8.1941 Solmu kirjoittaa: ”Pataljoona eteni yöllä hanhenmarssia kapeaa ja pimeää polkua. Melkein koko kranaatinheitinjoukkue sai pienen pakokauhun, joka kuitenkin asettui. Kyllä tämä sota jo saisi pian loppua”.

Solmun kalenterin viimeinen merkintä on tehty perjantaina 15.8.1941: ”Aamulla eteenpäin, liikkeelle vasta ip. Söimme ja joimme navetassa ja väänsimme sätkiä”.

Lauantaiaamuna 16.8.1941, Vuoksen rannalla, lähellä Jääskeä, alikersantti Hovinen manaili reppunsa menetystä. Vihollisen kranaatti oli sytyttänyt tulipalon ja palaneen repun mukana olivat menneet sotamuistot, pari kuvattua filmirullaa, alusvaatteet, vanhat kirjeet, Saimaa-aski, sotilaan koko vähäinen omaisuus. Valokuvakamera oli onneksi ehjä, koska Solmu oli puoli tuntia ennen kranaatin iskeytymistä ottanut sen

kaasunaamarikoteloonsa. Hän oli aikonut ottaa valokuvia lepotauon aikana. Solmun 16.8.1941 päiväämä ”Luettelo palaneista tavaroista” on säilynyt. Se on pieni, muistivihkosta repäisty sivu.

Solmu ehti päivän mittaan kirjoittaa isälleen kirjeen, jossa kertoi repun menettämisestä. Solmu kirjoittaa lopuksi: ”Suurin toivomme on, että sota loppuisi pian. En ole milloinkaan osannut kuvitellakaan, että sota olisi näin kurjaa”.

Tähän kirjeeseen ja kuoren päälle isä Hovinen on kirjoittanut: Viimeinen kirje pojalta. 20-vuotias alikersantti Solmu Johannes Hovinen kaatui pian kirjeen laatimisen jälkeen.

Oppilas Matti Ropponen on lähettänyt Juho Hoviselle Niinisalossa itsenäisyyspäivänä 6.12.1941 päivätyn kirjeen, jossa hän kuvailee tapauksen: ”Solmu oli kranaatinheitimen tuliaseman lähellä pellon laidassa kirjoittamassa kirjettä. Paikalla oli myös korpraali Huttunen, viestiliupseerimme ja eräs heitinmies. Raskaan heittimen ammus osui poikien keskelle. Kaikki kolme saivat surmansa”.

Suomen ainutlaatuinen järjestelmä toimitti kaikki sankarivainajat kotiseudun multiin. Kaatuneitten evakuintikeskus lähetti Solmun ruumiin Jyväskylän asemalle 20.8.1941. Solmu lepää Korpilahden sankarihautausmaalla. Hautajaiskuvissa näkyy käytävän molemmin puolin pitkä rivi tuoreita hautoja. Kaikkiaan sota vei 25 Putkilahden poikaa.

Aikanaan Solmun haitari, kamera, kello ja lompakko tulivat postissa Putkilahteen. Mukana oli himmeällä lyijykynällä kirjoitettu kirje:

Rintamalla 19.8.1941

Arvoisa kauppias.

Lähetän tässä tämän poikanne pelin sinne koska hän ei ehtinyt sitä itse lähettämään. Te kai tiedätte jo miten ikävästi Solmun on käynyt. Olin hänen tovereitaan ja olen muuten kotoisin sieltä Korpilahdelta ja siksi hän jätti haitarinsa minun kuormaani koska olin hevostmiehenä. Täällä on myöskin hänen kellonsa ja rahapussinsa, toivottavasti ne pysyivät cheinä matkalla.

Niin Herra yksin tietää meidän kohtalomme ja hänen ajatuksensa ovat muuttumattomat. Poikanne oli parhaita joukosta, kaikkien kaveri ja pidetty niin päällystön kuin miestenkin seurassa. Hän sai uhrata kalleimpansa isänmaan edestä. Syvään suruunne osaa ottaen

Stm Virtanen Juho

Putkilahdessa Solmun entisen kesäkämpän seinän vieressä oli Hovisten lipputanko. Olin jo pikkupoikana isoisäni Pappa -Hovisen apuna pitämässä Suomen lippua kun hän kiinnitti sitä naruun ja hilasi ylös salkoon. Tilaisuus oli lähes pyhä rituaali, ei saanut puhua eikä lippu saanut hipaistakaan maata. Noston jälkeen lippua piti vakavana katsoa hetki. Itsenäisyyspäivän räntäsateessa se ei aina tuntunut mukavalta. Vanhempana ymmärrän Pappaa paremmin. Hän oli iäkäs mies ja elänyt suurimman osan elämästään Venäjän vallan alla. Kyllä se itsenäisyyspäivän lippu aina nostettiin myös sankarina kaatuneen pojan kunniaksi.

Kauppias Juho Hovinen

Solmu-pojan haudalla kesällä 1942

TAPANI ITÄRANTA

KUVAT: TAPANI ITÄRANNAN ARKISTO

MUISTOJANI JATKOSODAN AJALTA

Talvisota oli loppunut maaliskuun 13. päivänä 1940. Oltiin jo päästy hyvään alkuun sodan runtelemasta tuhosta ja ikävistä kokemuksista, kun kesällä -41 tuli uusi kutsu rintamalle. Kyllä se oli kova paikka monessa perheessä. Vaikeaa oli miesten taas lähteä rintamalle, mutta mentävä oli. Matalaksi se veti kaikkien mielet, myös lapsienkin jotka sen ymmärsivät. Oltiinhan sodan julmuus koettu niin hiljan.

Koulutoiminta kuitenkin jatkui. Karjalaisia oli tullut Putkilahteen niin paljon, että kouluun tarvittiin Aulaksen ja Melantin lisäksi kolmas opettaja. Saatiinkin miesopettaja, Pentti Vuori. Koulussa alkoivat maanpuolustusoppitunnit. Piti oppia sotilaiden arvomerkit järjestyksessä, tunneilla opeteltiin suunnistusta ja metsässä piiloutumista. Opettaja puhui kuinka meillä nyt tehdään Suur-Suomea. Koululaiset kuiskivat hiljaa keskenään, ettei vaan tulis pientä Suomea.

Talvella jouduttiin koulumatkoilla kahlaamaan hangessa, ei silloin teitä aurattu eikä muuta liikennettä juuri ollut kuin muutama päivänä viikossa postinkulku hevosella. Suksilla mentiin silloin kun keli salli ja myös potkureilla kuljettiin. Koulumatkaa meiltä oli suuntaansa lähes 5 kilometriä, joten kyllä siinä kuntoa kysyttiin, kun vielä viimeiseksi piti nousta korkea mäki ylös kotiin.

Sota kesti kauan ja puutetta nähtiin monista tarvikkeista. Ruoka ja vaatteet olivat

*Anna-Liisa rippikuvassaan
keväällä 1945*

kortilla. Naisten ja lasten piti tehdä paljon kaikenlaisia töitä, kun miehet olivat rintamalla. Sotavankeja tuli sitten Putkilahteenkin ja heillä teetettiin töitä.

Muistan erään päivän, kun olin pellolla lannan ajossa Antti-nimisen vangin kanssa, joka oli tullut sijoituspaikastaan Lehtolasta, naapuristamme, meitä auttamaan. Antti oli syntyisin Puolasta ja hän osasi puhua vähän suomea. Samana päivänä minua tultiin pyytämään kunnanlääkäri Weijolle lastenhoidajaksi. Niin lähdin sitten

Korospohjasta Korpilahden kirkolle Kaimalaiva I:llä kesä-kuun 8-9 päivän välisenä yönä v.1944. Työpaikassani Ainolassa hoidin kolmea lasta, kävin asioilla kaupoissa ja postissa ja usein oli vietävä reseptejä apteekkiin, joita lääkäri kirjoitti. Autoin emännöitsijää kaikissa taloustöissä ja jouduinpa joskus olemaan lääkärinkin apulaisena tekemässä kipsisiteitä. Weijon kartanossa käydessämme jouduin aina osallistumaan maa- ja karjatalouden moniin töihin.

Jatkokoulun ja samoin rippikoulunkin kävin Ainolassa ollessani kirkolla. Kirkkoherrana oli silloin rovasti Valanne. Muistan vielä, kun olin 15-vuotiaana mukana kirkkokuorossa laulamassa sankarihaudalla. Kuoroa johti kanttori Onni Raitala. Lauloimme kaksi laulua: "Vaipuos, vaivu synnyinmaasi helmaan" ja "Oi, kallis Suomenmaa". Se oli juhlallinen tilaisuus.

Muistan senkin, kun Korpilahden van-

hainkodista tehtiin sotasairaala. Vanhukset siirrettiin sieltä ensin koululle ja koteihin. Ainolasta tri Weijoa tuli hakemaan aina sotilas valkoisella hevosella tarkastamaan sotapoikia ja samalla hän kävi myös kulkutautisairaalassa, jossa oli siihen aikaan paljon potilaita.

Loppui se sota viimein, mutta jatkui vielä Lapissa kovalla rytinällä ja loppui vasta 1945, kun oli ne meidän auttajat ajettu maasta pois.

Nämä muistot ovat minun varhaisnuoruuteni ajoilta. Nyt eläkeikäisenä olen ollut jo monien vuosien ajan mukana Keuruun Sotainvalidien naisjaoston toiminnassa sekä Rintamaveteraanien naisjaostossa puheenjohtajana.

ANNA-LIISA HOKKANEN-AHOLA
(OS. ELFVENGREN)

PENKKIURHEILU

VEI VOITON

HIIHTORETKESTÄ

Perälän laavulle järjestetyille hiihtoretkeille osallistui tänä vuonna vain kolme henkeä. Lienevätkö juuri väistyneet pakkaset vaikuttaneet asiaan – vai olivatko sukset pitkien kylmien takia vielä ylähyllillä – tai sitten tölötinruudulla saman liikuntamuodon Holmenkollenin kilpailu kauniimmalle sukupuolelle oli mieluisampaa ajanvietettä, mutta hiihtämään ei vain tullut ihmisiä sinänsä hyvästä kelistä huolimatta. Voitelupalvelua oli järjestetty seurantalolla, huoltajana toimi kokenut hiihtoharrastaja Veikko Räisänen ja saivat siis molempien palveluntarvitsijoiden sukset hyvän voitelun. Riikosen Veksi avasi kelkallaan latua, jota tuiskuttava puuterilumi loi nopeasti umpeen tuulipaikoissa. Keli oli muuten hyvä ja luistava, lauhtuminen ei päässyt suojalle asti. Metsänlaita Perälän aukeille asti oli taas kuin satumaata lumesta kaartuneine puineen.

Perillä joka tapauksessa nautittiin nuotiolla käristettyä makkaraa ja minimoitiin näin liikunnasta aiheutuneet mahdolliset

suotuisat terveysvaikutukset. Saarisen Oiva oli järjestänyt tulet ja istumapaikat laavulle, olivat meitä lapsenlapsensa pikku Sannin kanssa vastassa ja myöhemmin Marjokin liittyi seuraan tuoreimman tulokkaan, tyttövauvan kanssa.

Tulilla istuskellut seurue siis koostui pääosin järjestäjistä mutta se ei juttua haitannut. Nautiskelimme niitä ”retkivihanneksia” nuotiomakkaroita, kuumaa mehua ja keksejä ynnä muuta hyvää ja puhelimme muinaisia kylän sankaritarinoita. Ja niitähän

riittää. Aikamme istuttuamme palailimme kuka latua, kuka tietä pitkin lauantai-illan viettoon. Saanen Ketterän puolesta esittää toivomuksen, että su 27. maaliskuuta klo 13 järjestettävään, Koulupuistosta starttaavaan Lettosaaren vaellukseen saataisiin hieman enemmän väkeä mukaan liikkumaan! Ja kyllä se kannattaa ottaa tavaksi aivan oman terveytensäkin takia, elämänlaatua parantamaan.

TEKSTI JA KUVAT TIMO SUOMINEN

Laturetkellä taukopaikkana toimi Perälän luonnon omista rakennusaineista sommiteltu laavu. Kuvassa Oiva Saarinen ja Marjo-tytär kahden tyttärensä kanssa ..

Viljamsaaren lehtometsää.

Kuva Kirsti Kupari.

Orivarsat juuri tuotu

Viljamsaaren laitumelle alkukesällä 2002.

Kuva Saara Lehmuskoski

MÖKKINAAPUREITA VILJAMENSAARESSA

Sanomalehdessä olimme nähneet jutun mökkinaapureistamme jo ennen kuin meillä oli mökistä tietoaakaan. Siinä kerrottiin, kuinka hevoset viedään kesäksi saareen, jossa ne saavat vapaana kirmata koko kesän.

No, uteliaana ihmisenä halusin heti ensimmäisenä kesänä lähemmin tutustua naapureihimme. Minulla ei ollut entuudestaan juurikaan kokemuksia hevosista. Joskus olin tosin yrittänyt ratsastusta, kun olin vienyt omia tyttöjäni tallille.

Mutta kun olin nähnyt kuvan itsestäni hevosien selässä; näytti lähinnä kasaan painuneelta jauhosäkiltä, päätin lopettaa ratsastuksen esteettisistä syistä.

Vielä joskus kuitenkin mieleen nousee ajatus retkestä maastoon jollakin säyseällä Islannin hevosella.

Lähdin tapaamaan naapureitamme. Sain kulkea pitkän tovin saarella risteileviä hevospolkuja. Mietin pelolla mielessäni, mitä tekisin, jos ne yhtäkkiä rynnistäisivät vastaan jonkun polun mutkan takaa.

Tulin metsäaukealle ja silloin näin ne. Kaukana niityn laidassa auringon paisteessa oli lauma hevosia. Ne olivat seisahduneet huomattessaan minut.

Mitä nyt? Laumasta erkanevat hevon, joka lähtee tulemaan kohti. Hitaasti, hyvin hitaasti se lähestyy. Pitäisikö minun lähteä

juoksemaan karkuun. Jään kuitenkin kuin naulittuna seisomaan paikoilleni.

Hevonen tulee melko lähelle, sitten se kääntyy takaisin, palaa lauman luo. Kohta koko lauma lähtee juoksemaan, harjat hulumuten auringonpaisteessa ne katoavat metsään. Näky on sykhdyttävän kaunis.

Toisella kerralla sain houkuteltua mukaani tyttäreni. Olin ottanut taskuuni kuivia leivänpaloja. Saimme kävellä jonkin matkaa, aukealla vastaamme tuli koko lauma.

Otin taskustani leivät ja heti hevoset olivat ympärilläni. Eihän niitä leipiä kauaa riittänyt, mutta hevoset halusivat lisää ja tunkivat itsensä lähemmäksi minua lisää hamuillen. Olin pulassa, huidoin käsilläni ja huusin, että loppu, loppu, mutta viestini ei mennyt perille, meillä ei ollut yhteistä kieltä.

Tyttäreni oli löytänyt risun ja tuli avukseni sillä huitoen. Hevoset lähtivät juoksemaan pois.

Niiden polku kulki mökkimme aidan takaa. Veimme niille joskus leivänpaloja, lapsenlapsista oli jännittävää antaa niille leipää.

Kerran pääsimme seuraamaan, kun kesänaapurimme tuotiin saareen. Lautta oli täynnä hevosia ja niiden saattajia. Kaikki laskettiin vapaiksi yhtä aikaa, hetkessä ne olivat kadonneet metsään, josta kuului villi hirmunta. Pitkään kuului hurjaa rymistelyä kunnes lauma oli löytänyt johtajansa.

Viime kesänä hevosia ei enää tullut. Saari oli hiljentynyt uuteen aikaan.

KIRSTI KUPARI

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

0500 615263

Postiosoite:
Honkalanmutka 2 B 3
41800 Korpilahti

*Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)*

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808
19920 Pappinen
 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

SÄHKÖ-HENKKA OY

Sähköurakointi ja
antenniasennukset

Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448

www.sahko-henkka.fi

ME PALVELEMME Aukioloaikamme:

ma - ke klo 9-15.45, to klo 9-16.30, pe 9-15.45

Tilit ja kortit 010 254 5101
Asunto- ja muut luotot 010 254 5102
Säästäminen ja sijoittaminen 010 254 5103

Notariaattiasiantuntija Reijo Säkkinen 010 254 5150
Myyntipäällikkö Sari Vesterinen 010 254 5155
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala 010 254 5160

Telefax 010 254 5170
Verkkopalvelut www.op.fi

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

KORPILAHDEN
Osuuspankki

CUTRIN

PARTURI - KAMPAAMO

lovi & laikku

JENNA: ☎050 528 5612
NOORA: ☎041 505 6317
HEIDI: ☎040 353 3015

MARTINPOLKU 13C19
41800 KORPILAHTI

MYÖS RAKENNEKYNNET!

KORPILAHDEN APTEEKKI

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

www.korpilahdenapteekki.fi

LUHANGAN SIVUAAPTEEKKI

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00

TARMO
LÄHIKAUPPIAS

Virran Puoti

Puoti avoinna
ma-to 9.30-17.00, pe 9.30-18.00,
la 10.00-15.00

päivittäistavarat
kahvio

bensiini 95E, polttoöljy
rauta ja maatalous

valokopio- ja nettipalvelu

WWW.VIRRANPUOTI.FI

PUHELMET: 014-825 177

VIRRAN PUOTI, VESPUOLENTIE 1950 B, 41870 PUTKILAHTI